

період. На ринку з'являються нові професійні кадри. Знижується конкуренція та відкриваються нові ніші для підприємництва.

Джерела та література

1. URL: <https://www.dw.com/uk/криза-в-Україні/>
2. URL: <https://uacrisis.org/uk/velyki-problemy-malogo-ta-serednogo-biznesu/>
3. URL: <https://bc-club.org.ua/guidebook/articles/kryza-i-biznes-jak-perezhyty-period-turbulentnosti.html>

Скіп П. – студент

Науковий керівник: к. е. н., доц.

І. Федуняк

ВП НУБіП України «Бережанський
агротехнічний інститут»

м. Бережани, Україна

Підвищення економічної ефективності бурякоцукрового виробництва

Формування і розвиток у процесі аграрної реформи внутрішнього та зовнішнього ринків продовольства, і зокрема ринків цукру, удосконалення економічних взаємовідносин у цукробуряковому виробництві, належить до важливих ланок глибоких соціально-економічних змін в умовах сьогодення.

Цукровий буряк – високопродуктивна сільськогосподарська культура, що має унікальні властивості. По-перше, це чудовий попередник у сівозміні для наступних культур. Наприклад, врожайність ячменю буряк здатен підвищувати на 40 % [1]. По-друге, цукровий буряк є чи не найкращою культурою в агротехнічному плані – якщо в сівозміні його немає, то землі поступово заростають бур'янами, вражаються шкідниками тощо. По-третє, цукрові буряки позитивно впливають на екологію. Так, вони більш ефективно використовують вологу порівняно з зерновими культурами, овочами та люцерною – тільки 200 л на 1 кг сухої речовини, що в світлі зростаючого дефіциту прісної води в Україні та світі є досить важливим. Крім того, цукрові буряки вчетверо більше виділяють в атмосферу кисню, ніж 1 га змішаного лісу та в стільки ж разів більше поглинають вуглекислого газу. Характерною особливістю цієї культури є і те, що вона може давати високі врожаї за умови внесення мінімальних доз азотних добрив [2].

На сучасному етапі розвитку буряківництво потребує особливої уваги з боку держави з урахуванням тенденцій світового ринку цукросировини. Останніми роками характерними є: динамічне зростання виробництва та споживання цукру, переважно тростинного, викликане збільшенням кількості населення; переробка його значних обсягів на етанол; зміна системи фінансування виробництва цукру в країнах ЄС, яка полягає в зменшенні квот, цін і обсягів експорту.

Значний вплив на стан і динаміку розвитку цукрової галузі останніми роками справляє показник загального обсягу виробництва цукрової сировини та рівень її цукристості. Перший залежить від розміру посівних площ і середньої урожайності вирощування культури, тоді як другий показник визначається безпосередньо тенденцією порівняно ширшого використання нових високопродуктивних гібридів цукрового буряку вітчизняної і іноземної селекції, особливо новітнього покоління, що мають досить високий потенціал урожайності цукристості, а також переходу багатьох господарств на високоефективні технології його вирощування. Зокрема, в аграрних підприємствах за останні роки суттєво зросли обсяги внесення мінеральних добрив із розрахунку на 1 га посівної площі цукрових буряків (фабричних) у поживних речовинах, що загалом позитивно вплинуло на рівень середньої урожайності в усіх аграрних формуваннях України.

У сучасних умовах господарювання одним із ключових питань у національній аграрній політиці є проблема підвищення економічної ефективності виробництва цукрових буряків. Проблема досить суттєва, зважаючи на те, що буряк вимагає значно більше матеріально-технічних витрат на один гектар, ніж інші культури. Витрати на вирощування буряка в 2–4 рази більше, ніж, наприклад, пшениці, кукурудзи, сої, ріпаку, соняшнику. А прибутковість культури – у кілька разів менше [3].

Як зазначають експерти, постійне зростання собівартості виробництва цукрового буряка в Україні призвело до того, що буряківництво переважно розвивається нині крупними сільгоспвиробниками, що можуть забезпечити повний цикл виробництва.

Усі господарюючі суб'єкти, які займаються переробкою цукросировини, як правило, мають значні площі цукрового буряку, застосовують передові технології вирощування коренеплодів. Проте більшість цукрових компаній не є компактними в регіональному плані і не завжди повністю використовують природні, економічні та соціальні умови зон бурякосіяння [4].

Використання новітніх високоефективних вітчизняних і зарубіжних технологій у поєднанні з багаторічним досвідом розвитку буряківництва в Україні має бути базою продуктивного розвитку галузі. При цьому враховуються і узгоджуються різні фактори впливу:

Потенційні виробничі потужності і техніко-технологічну переоснащеність цукрових заводів, що є умовою визначення обсягів вирощування коренеплодів.

Регіональні природно-кліматичні особливості, що визначають місце бурякового поля в сівозміні і щільність посівів, систему використання обрив, обробітку ґрунтів, інтегровані системи захисту рослин і ґрунтів.

Рациональну організацію збирання, транспортування та переробки цукрових буряків, що забезпечує повне використання біокліматичного потенціалу.

Підвищення ефективності виробництва цукрових буряків та цукру можливе шляхом зниження собівартості й збереження оптимального рівня ціни для рентабельного виробництва, розв'язання проблеми забезпечення виробників матеріально-технічними ресурсами та диверсифікації виробництва продукції, що потребує певної державної підтримки товаровиробників галузі.

Джерела та література

1. Бондар В. Про прибутковість вирощування цукрових буряків. URL: <http://www.agro-business.com.ua/agronomiia-352siogodni/279-pro-pributkovist-vyroschuvannia-tsukrovyykh-buriakiv.html> (дата звернення: 06.10. 2020 р.).
2. Томашевська О. А. Проблеми розвитку та підвищення економічної ефективності виробництва цукрових буряків. *Проблеми економіки*. 2017. № 2. С. 347–352.
3. Зіменко А. Гірка доля солодкого цукру. URL: <http://news.finance.ua/ua/news/-/360702/girka-dolya-solodkogo-tsukru> (дата звернення: 07.10. 2020 р.).
4. Стасіневич С. А. Підвищення ефективності виробництва цукрових буряків в Україні: фактори та умови. *Економіка АПК*. 2008. № 5. С. 103–107.

Скляр Д. – аспірант
Одеський національний
університет імені І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Особливості розвитку малого підприємництва неоіндустріальної моделі економіки України

Неоіндустріалізаційна модель розвитку економіки має стати основою антикризової стратегії України. Наразі затяжна криза в Україні, яка почалася в 2014 р. та продовжується під